

Sınıf Öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemi Hakkındaki Tutumlarının İncelenmesi

Durmuş KILIÇ (*)

Öz: Milli Eğitim Bakanlığı kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen ve zorunlu ve kesintili eğitimi 12 yıla çıkaran kanunla eğitim sisteminde yeni bir dönemi başlatmıştır. Bu sistemin temel amacından biri toplumun ortalama eğitim süresini yükseltmek, diğeri ise eğitim sistemini bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerinin gerektirdiği yönlendirmeyi mümkün kılacak şekilde düzenlemektir. Bugün, gelişmiş dünya ülkeleri, zorunlu eğitim süresinin artırılmasını hedeflemekte ve bu yönde çaba sarf etmektedirler. Birçok ülke, zorunlu eğitim süresini 12 yılın üstüne çıkarabilme olanaklarını yaratmaya çalışmaktadır. Bu çalışma ile Türkiye’de 2012–2013 Eğitim Öğretim yılında uygulamaya başlanan 12 yıllık zorunlu 4+4+4 Eğitim Sistemi hakkında sınıf öğretmenlerinin tutumlarını belirleme amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni Erzurum merkez il ve ilçelerinde çalışan öğretmenlerin tümü, örneklemini ise 301 sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma verileri, Kılıç (2012) tarafından geliştirilen 4+4+4 eğitim sistemi tutum anketi ile toplanmıştır. Anketin geçerlik çalışmasında uzman görüşleri alınmıştır. Araştırmada uygulanan anketin alfa güvenirlik katsayısı .69 olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim uygulamasına cinsiyet değişkeni açısından bayan öğretmenler lehine katıldıkları yönündedir. Okulların ilköğretim, ortaokul, lise olarak ayrılmasını ve ayrı binalarda ders yapılmasını destekledikleri görülmektedir. Okula başlama yaşı konusunda 72 aylık olmasını desteklemektedirler.

Anahtar Kelimeler: Zorunlu eğitim, kesintili eğitim, 4+4+4 eğitim sistemi, öğretmen tutumları.

4+4+4 Education System According to the Attitude of Classroom Teachers

Abstract: The Ministry of National Education commenced a new period in the education system with the passing of a new law known publicly as 4+4+4, and increased compulsory and non-continuous education to 12 years. One of the basic aims of this system is to increase the average period of education for society while the other is to regulate the education system in a way that allows for the guidance of individuals with regards their interests, needs, and abilities. Today, the developed countries of the world aim to increase the duration of compulsory education, and they make efforts to this end. Many countries try to create facilities to increase the duration of compulsory education above 12 years. This study aims to identify classroom teachers’ attitudes towards the 12-year compulsory 4+4+4 Education System, implementation of which began in Turkey in the 2012-2013 academic year. The universe and the sample of the research are composed of 301 classroom teachers who are working in the central province of Erzurum and its districts. The data of the research were collected using survey on attitudes towards the 4+4+4 education system developed by Kılıç (2012). Expert opinions were taken in the validity study of the survey. The alpha reliability coefficient of the survey applied in the research was found to be .69. In view of the research, it is observed that classroom teachers agree with 4+4+4 educational implementation in favor of female teachers in terms of the gender variable. It is observed that they support classifying schools as elementary school, secondary school, and high school, and giving courses in separate buildings. They support the idea that the school starting age must be six years.

Keywords: Compulsory education, non-continuous education, 4+4+4 education system, attitude of teachers.

*) Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü.
(e- posta: dkilic@atauni.edu.tr)

Giriş

Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler, insanların ihtiyaçlarında değişime neden olurken, çağı yakalayabilecek ve gelişen teknolojinin hızına uyum sağlayabilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi gerekliliği, ülkelerin eğitim sistemlerinde yeniliğe gitmelerini zorunlu hale getirmektedir (Erginer, 2009).

Eğitimde çağı yakalayabilmek, gelişen teknolojinin hızına yetişecek ve bunu davranış haline getirecek bireyleri yetiştirmek için Türkiye büyük çaba harcamaktadır. Avrupa Birliği ve Avrupa ile bütünleşme sürecinde eğitim, üzerinde önemle durulan konulardan biri olmuştur (Erginer, 2009). Eğitimin milliği temel alınarak ve üye devletlerin eğitim geleneklerinin çeşitliliğine saygı duyularak, işbirliği yapmayı amaç edinmiştir. Böylece eğitim ve öğretimin kalitesini artırarak üye ülkelerle birlikte eğitim sistemini bütünleştirmek amaç edinilmiştir.

Bilgi çağı olarak nitelendirilen 21. Yüzyılda eğitim, değişimin ve dönüşümün en temel aktörü haline gelmiştir. Bugün uluslararası toplumda, ilköğretim düzeyinde verilen eğitimin yetersiz kaldığı ve tüm nüfusun en azından lise düzeyinde eğitim alması gerektiği yaygın olarak kabul edilmiştir. 1970’li yıllardan itibaren ise OECD ülkelerinde lise eğitmenin çağ nüfusunun tamamına yaygınlaştırılması ve üniversite öncesi eğitimin süresini uzatarak, genç nüfusun daha uzun süre eğitim alması yönünde politikalar oluşturulmuştur. Dünya genelindeki uygulamalara bakıldığında; temel eğitim sürecini tek bir aşamada düzenlemek yerine, öğrencilerin yaş grupları ve fiziksel özellikleri dikkate alınarak düzenlendiği görülmektedir (MEB, 2012).

Kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen ve zorunlu ve kesintili eğitimi 12 yıla çıkararak kanunla eğitim sisteminde başlayan yeni dönemin iki temel amacından biri toplumun ortalama eğitim süresini yükseltmek, diğeri ise eğitim sisteminin bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerinin gerektirdiği yönlendirmeyi mümkün kılacak şekilde düzenlenmesidir. Bu kanunla (MEB, 2012) “MADDE 3- Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar.

Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter. MADDE 2- 222 sayılı Kanunun 7. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- İlköğretim; 1 inci maddede belirtilen amacı gerçekleştirmek için kurulmuş dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumudur.”

Temel eğitim, toplumdaki bütün vatandaşların sahip olmaları gerekli olan asgari ve ortak bilgi, beceri ve davranışları ifade etmektedir. Temel eğitimin amacı, iyi vatandaş yetiştirmek için temel kültür kazandırmaktır. Temel eğitimin yasal dayanağı insanların eğitim görme hakkıdır. Nitekim İnsan Hakları Evrensel Beyannamesininin 26. maddesinde “Herkes eğitim hakkına sahiptir. En azından ilk ve temel seviyede eğitim parasız olacak-

tır” denilmektedir. Anayasamızın 42. maddesinde de “İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır” denilmek suretiyle bireylerin asgari ve temel seviyede eğitim almaları zorunlu kılınmaktadır. İlköğretim ise eğitim sisteminin ilk, orta ve yüksek gibi basamaklara ayırdığı ülkelerde, okul sisteminin yapısını belirlemek amacıyla kullanılmaktadır (Kılıç, 2012).

Toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik bakımlardan ilerlemesi, teknolojideki ve endüstrideki hızlı gelişmeler insan unsurunun en iyi şekilde eğitilmesini gerektirmektedir. Buna paralel olarak, zorunlu eğitim süre yönünden uzamakta ve farklı ülkelerde farklı sürelerde devam etmektedir. Bugün, dünya ülkeleri, zorunlu eğitim süresinin artırılmasını hedeflemekte ve bu yönde çaba sarf etmektedirler. Birçok ülke, zorunlu eğitim süresini 12 yılın üstüne çıkarabilme olanaklarını yaratmaya çalışmaktadır.

Amerika’da 4+4+4 eğitim sistemini uygulayan eyaletler vardır. Eğitim yönetimi yerel yönetimlere (yani eyaletlere) devredilmiştir. Her eyalet kendi eğitim sistemine uygun bir şekilde örgütlenme ve çalıştırma hak ve sorumluluğuna sahiptir. Buna göre ABD’de teorik olarak 50’nin üzerinde farklı eğitim sisteminin bulunduğu söylenebilir (Bolay vd, 1996; Erdoğan, 1997; Güçlü ve Bayrakçı, 2004). Eğitim Bakanlığı 1980 yılında dağıntık biçimde bulunan birçok bölümün birleştirilmesiyle kurulmuş ve bugünkü halini almıştır (Michigan Department of Education [M.D. E], 2003; Güçlü ve Bayrakçı, 2004).

Zorunlu eğitim süresi eyaletlere göre 10 yıl ile 13 yıl arasında değişmektedir. Burada temel mantık zorunlu eğitimin en az 10 yıl olmasıdır. Yine eyaletlere bağlı olarak zorunlu eğitim 5, 6 veya 7 yaşında başlamaktadır (Ültanır, 2000; Bolay ve diğerleri, 1996; Demirel, 1994; Güçlü ve Bayrakçı, 2004).

Amerika Birleşik Devletleri’nde uygulanan ilköğretim ve ortaöğretim modellerini şu şekilde özetleyebiliriz:

- 8+4 Modeli: Sekiz yıllık Elementary School veya Primary School – Dört yıllık High School
- 4+4+4 Modeli: Dört yıllık Elementary School veya Primary School – Dört Yıllık Middle School – Dört yıllık High School
- 6+6 Modeli: Altı yıllık Elementary School veya Primary School – Altı yıllık Combined Junior and High School (Comprehensive High School)
- 6+3+3 Modeli: Altı yıllık Elementary School veya Primary School – Üç yıllık Senior High School (Erdoğan, 1997; Güçlü ve Bayrakçı, 2004).

Almanya’da eğitim sistemi eyaletlere göre farklılık göstermektedir. Lüksemburg’da güçlü bir merkezîyetçi yapı egemendir. Fransa, İrlanda, İsveç, İtalya ve Yunanistan gibi ülkelerde ise geleneksel bir merkezîyetçi yapı olmasına rağmen son yıllarda yapılan düzenlemelerle yetki ve sorumluluklar merkezi yönetimden yerel yönetimlere aktarılmıştır (Demirel, 1994; Gültekin, 1998; Türkoğlu, 1998).

Özellikle İspanya, İsveç, Danimarka, Finlandiya, Hollanda, İrlanda gibi ülkelerde belediyeler eğitimin yerel yönetiminde önemli bir yere sahiptirler (Erginer, 2009). AB'ye 2004'ten önce üye olan ülkelerin eğitim sistemlerinin yönetim yapısının genellikle yerel odaklı olduğu söylenebilir (Yıldırım, 2010).

Zorunlu eğitim uygulaması her ülkede farklılık arz etmekle birlikte, süresinin 5 yıldan 12 yıla çıkarılması uygulaması bütün gelişmiş ülkelerde benzerlik göstermektedir. Türkiye'de bu ülkelerden birisidir. Ancak uygulamanın başlaması ile tartışmalarda beraberinde başlamıştır. Bu araştırmayla sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim uygulamasının hakkındaki görüş ve tutumları tespit edilmeye çalışılmıştır.

1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı 2012–2013 Eğitim Öğretim yılında uygulamaya başlanan 4+4+4 Eğitim Sistemi hakkında sınıf öğretmenlerinin tutumlarını belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Cinsiyetlerine göre, sınıf öğretmenlerinin tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Okuttuğu sınıf seviyelerine göre sınıf öğretmenlerinin tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Mesleki kıdemlerine göre, sınıf öğretmenlerinin tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Mezun oldukları okul türü açısından, sınıf öğretmenlerinin tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. Yöntem

Araştırmanın evrenini 2012–2013 öğretim yılı Erzurum merkez il ve ilçelerinde çalışan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Random örnekleme yöntemiyle belirlenen 301 sınıf öğretmeni araştırma örneklemini temsil etmektedir.

2.1. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada verileri, Kılıç (2012) tarafından geliştirilen 4+4+4 eğitim sistemi tutum anketi ile toplanmıştır. Anketin geçerlik çalışmasında uzman görüşleri alınmıştır. Güvenilirlik çalışması araştırmacı tarafından ayrıca yapılmıştır. Geliştirilen 50 soruluk anket formu düzeltilmek üzere sınıf öğretmenlerine uygulanmış, ankette anlaşılmayan sorular çıkartılarak 30 maddeden oluşan bir anket haline getirilmiştir. 4+4+4 Eğitim Sistemi ile ilgili anket maddelerinin oluşturulmasında Milli Eğitim Bakanlığına en çok sorulan sorulardan yararlanılmıştır. Araştırmada uygulanan anketin alfa güvenilirlik katsayısı .69 olarak bulunmuştur.

Anket içerisindeki maddelerin karşısında 5'li likert tipi derecelendirme (Hiç katılmıyorum- Katılmıyorum-Kısmen Katılıyorum- Katılıyorum- Tamamen katılıyorum) şek-

linde seçenekler yer almaktadır. Ankette yer alan 30 maddeye katılma derecelerine göre 1'den 5'e, olumsuz maddeler ise yine katılma derecelerine göre 5'den 1'e kadar puanlar verilmiştir. Toplanan veriler, bilgisayarda SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemi Hakkındaki Anket Sorularına Verdikleri Cevapların Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Dağılımı

Anket Maddeleri	n	X	SS
1. 4+4+4 Eğitim sistemi ile ilgili yasal değişikliğe katılma durumunuz nedir?	303	2.59	1.25
2. Bu sistemin 4+4+4 diye ayrılmasına katılma durumunuz nedir?	303	2.74	1.34
3. Bu kanunun yeterince tartışılarak uygulamaya konulmasına katılma durumunuz nedir?	303	1.97	1.63
4. Bu sistemin 2012 yılın Eylül ayında uygulamaya konulmasına katılma durumunuz nedir?	303	1.78	1.05
5. Zorunlu eğitime (ilkokula) başlama yaşının 66 -72 aylık arasında olmasına katılma durumunuz nedir?	303	2.13	1.30
6.2007 doğumlu bir çocuğun ailesi çocuğunu birinci sınıfa değil de anaokuluna vermek istemesine katılma durumunuz nedir?	303	4.03	1.22
7. Çocuklar daha erken yaşta okula başlayınca, yapılan eğitim onun için daha ağır olmasına katılma durumunuz nedir?	303	3.79	1.16
8. İlkokul 1. sınıf öğrencileri arasında 66-70 ile 70-75 aylık olan öğrencileri gruplandırarak sınıf oluşturmaya katılma durumunuz nedir?	303	3.44	1.43
9. Eski uygulamanın(72 aylık) öğrencilerin okula başlama yaşı olarak devam etmesine katılma durumunuz nedir?	303	4.19	1.18
10. İlkokulun 5 yıl yerine, 4 yıl olmasına katılma durumunuz nedir?	303	2.70	1.48
11. 12 yıllık zorunlu kesintili eğitimin yerine, zorunlu kesintisiz olmasına katılma durumunuz nedir?		3.06	1.47
12. Yeni 4+4+4 sistem ile ilgili hizmet içi eğitim almaya katılma durumunuz nedir?	303	2.72	1.30
13. 5. sınıfın ortaokula geçmesine katılma durumunuz nedir?	303	2.77	1.56
14. 4+4+4 eğitim sisteminde seçmeli derslerin programa konulmasına katılma durumunuz nedir?	303	3.13	1.36
15. İmam hatip ortaokullarının dışındaki ortaokullara seçmeli ders olarak Kur'an'ı Kerim dersinin konulmasına katılma durumunuz nedir?	303	3.65	1.28

16. 5. sınıflarda ders saatlerinin aratmasına katılma durumunuz nedir?	303	2.44	1.32
17. İlkokul 1 ve 5. sınıf programlarındaki değişikliklere katılma durumunuz nedir?	303	2.65	1.24
18. Seçmeli dersler arsına faklı dil ve lehçelerle ilgili derslerin açılmasına katılma durumunuz nedir?	303	2.42	1.30
19. Norm kadro fazlası sınıf öğretmenlerinin başka branşlara geçirilmesi durumuna katılmanız?	303	2.44	1.35
20. 4+4+4 eğitim sisteminin kamuoyu ve eğitim camiasında yeterli tartışıldığına katılma durumunuz nedir?	303	2.05	1.26
21.4+4+4 eğitim sistemine karşı çıkanların pedagojik değil, ideolojik davrandığına katılma durumunuz nedir?	303	2.91	1.48
22. Yabancı dil öğretiminin ilkokul 2. sınıftan başlamasına katılma durumunuz nedir?	303	3.80	3.14
23. Fen ve Teknoloji Dersinin isminin Fen Bilimleri olarak değiştirilmesine katılma durumunuz nedir?	303	3.50	1.09
24. Seçmeli dersleri açılabilmesi için öngörülen 10 kişinin o dersi seçmesi konusuna katılma durumunuz nedir?	303	3.18	1.21
25. Ortaokulların 5. sınıflarına sınıf öğretmenlerinin de girebilmesine katılma durumunuz nedir?	303	3.08	1.39
26. Kaynaştırma eğitimine ilkokul ve sonraki kademelerde devam edilmesine katılma durumunuz nedir?	303	3.12	1.42
27. Okul binalarının ilkokul, ortaokul, lise olarak ayrı olmasına katılma durumunuz nedir?	303	3.98	1.29
28. 4+4+4 eğitim sistemine geçilmesinin sebebinin imam hatip okullarının açılmasına zemin hazırlamaktır görüşüne katılma durumunuz nedir?	303	3.21	1.37
29. Her kademede diploma verilmeyecek, sadece 12 yıllık eğitimin sonunda diploma verilecektir. Görüşüne katılma durumunuz nedir?	303	3.04	1.37
30. Bu sistem nedeniyle kız çocuklarının erken evliliğinin yeniden gündeme geleceği ve artacağı yönünde ki görüşe katılma durumunuz nedir?	303	2.53	1.31

Tablo 1 incelendiğinde en yüksek ortalamaya sahip maddenin” Eski uygulanan(72 aylık) öğrencilerin okula başlama yaşı olarak devam etmesine katılma durumunuz”(X=4.19) maddesi olduğu görülmektedir. Bunu takip eden en yüksek ortalamaya sahip maddelerde 6. Madde “2007 doğumlu bir çocuğun ailesi birinci sınıfa değil de anaokuluna çocuğunu vermek istemesine katılma durumunuz “(X=4.03). 27 madde “Okul binalarının ilkokul, ortaokul, lise olarak ayrı olmasına katılma durumunuz”(X=3.98). 22 madde “Yabancı dil

öğretiminin ilkökul 2. sınıftan başlamasına katılma durumunuz” (X=3.80) maddesidir. 3.4.5 ve 20 maddelere bakıldığında ise ortalamalarının 2.50 altında olduğu, bu durum öğretmenlerin bu maddelerle ilgili olumsuz düşündüğü sonucuna varılır. En düşük ortalamaya sahip madde ise 3 madde ” Bu kanunun yeterince tartışılarak uygulamaya konulmasına katılma durumunuz” maddesidir. Öğretmenlerin 4+4+4 sistemi kanunu hakkında tereddütlü yaklaştığı söylenebilir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Cinsiyetine Göre 4+4+4 Anket Ortalamalarına İlişkin Bağımsız Örnek t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	Ss	t	Sd	P
Kadın	163	90,48	13,80	1,973	301	,049*
Erkek	140	87,43	13,01			

*p < .05

Öğretmenlerin cinsiyetine göre 4+4+4 Anket ortalamalarına ilişkin bağımsız örnek t-testi sonuçları Tablo 1’de gösterilmiştir. Kadın öğretmenlerin ortalamaları 90.48 iken erkek öğretmenlerin ortalamaları 87,43 olarak bulunmuştur. Test sonuçlarına göre, öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamaları ile cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir (t: -2.035, p < .05).

Tablo 3. Okuttuğu Sınıfa Göre Sınıf Öğretmenlerinin 4+4+4 Anket Ortalamasına İlişkin Tek Yönlü ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	P
Gruplar Arası	308,823	3	102,941	,562	,641*
Grup İçi	54801,579	299	183,283		
Toplam	55110,403	302			

*p > .05

Okuttuğu sınıfa göre öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamasına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları Tablo 3’de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamaları ile okuttuğu sınıfa göre aralarındaki fark anlamlı bulunmamıştır (F₃₋₂₉₉: .562, p>.05).

Tablo 4. Mesleki Kıdeme Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Anket Ortalamasına İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	N	Ortalama Sıra	X ²	Df	p
1-5	27	147,26	10,877	4	,028*
6-10	84	130,33			
11-15	107	152,29			
16-20	60	175,31			
21-+	25	172,26			
Toplam	303				

*p < .05

Mesleki kıdeme göre öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamasına ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları Tablo 4'de gösterilmiştir. Test sonuçları, sıra ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermiştir ($x^2_{(4)}:10.877, p < .05$).

Tablo 5. Mezun Olduğu Fakülteye Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Anket Ortalamasına İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Mezun Olduğu Fakülte	N	Ortalama Sıra	X ²	Df	p
Eğitim Fak.	207	145,54	5,213	3	,157*
Eğitim Enst.	14	166,29			
Fen Edb. Fak	39	178,95			
Diğer	43	153,99			
Toplam	303				

*p > .05

Mezun oldukları fakülteye göre öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamasına ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları Tablo 5'de gösterilmiştir. Test sonuçları, sıra ortalamaları arasındaki fark olmadığını göstermiştir ($x^2_{(3)}:5,213 p > .05$).

Tablo 6. Mesleki Kıdeme Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Anket Ortalamasına İlişkin Tek Yönlü ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	P	LSD
Gruplar Arası	14,496	4	494,926	2,776	,027*	
Grup İçi	281,282	298	178,291			6-10,16-200
Toplam	295,778	302				

*p > .05

Mesleki kıdeme göre öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamasına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları Tablo 6'de gösterilmiştir. Test sonuçlarına göre öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamaları ile okuttuğu sınıfa göre aralarındaki fark anlamlı bulunmuştur ($F_{4-298: 2} = 766, p < .05$). Farkın kaynağını bulmak için LSD testi yapılmıştır. LSD testi sonuçlarına göre 6-10 ile 16-20 mesleki kıdemleri arasında fark vardır.

Tartışma ve Sonuç

Amerika ve Avrupa Birliği gibi gelişmiş ülkelerde zorunlu eğitim uygulaması 12 yıldır. Türk Eğitim Tarihi incelendiğinde zorunlu eğitimin II. Mahmut döneminde 1824 yılından itibaren geliştirilmeye çalışıldığı görülür. Sırasıyla Tanzimat döneminde II. Meşrutiyet ve Cumhuriyet döneminde zorunlu ilköğretim konusu eğitimin önemli bir sorunu olarak çözülmeye çalışılmıştır. 1973 tarih 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile ilköğretim 8 yıl olarak belirlenmiş, ancak ilk 5 yılı zorunlu, son 3 yılı şartlar elverdiği zaman zorunlu olacaktır hükmüne bağlanmıştır. Zorunlu ve kesintisiz eğitime 1997-1998 öğretim yılında alınan bir kararla geçilmiştir.

Türkiye'de 1997-1998 yılında zorunlu ve kesintisiz eğitime geçmesiyle birlikte var olan tartışmalar 2000'li yıllardan itibaren yerini yeni tartışmalara bırakmış ve yeni sistem tartışmalarını da beraberinde getirmiştir. Yeni sisteme geçişteki kanun tekliflerinin amacı, sekiz yıllık kesintisiz eğitim oluşturduğu sorunları gidermek, ikincisi gelişmiş ülkelerdeki gibi kademeli eğitim sistemini uygulamaktır. 30.03.2012 tarih 6287 No'lu kanun ile İmam Hatip Okullarının orta kısmı sisteme dâhil edilmiş, Türkiye'nin bir eğitim reformuna olan ihtiyaç belirtilmiştir. 4+4+4 eğitim sistemi ile ilkokul 4 yıl, ortaokul 4 yıl, lise 4 yıl olarak kesintili ve zorunlu olduğu ortaya konulmuştur.

Tablo 1 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin 15.maddede İmam hatip ortaokullarının dışındaki ortaokullara seçmeli ders olarak Kur'an'ı Kerim dersinin konulmasına katılma durumunu desteklemektedir ($X=3.65$). Okul binalarının ilkokul, ortaokul, lise olarak ayrı olmasına katılma durumunu ($X=3.98$)ortalamasıyla desteklemektedir. Bu sistemin 2012 yılın Eylül ayında uygulamaya konulmasına katılma durumunu ($X=1.78$)destekleme ortalaması oldukça düşüktür. 4+4+4 eğitim sisteminin kamuoyu ve eğitim camiasında yeterli tartışıldığına katılma durumunu yeterli desteklemeği görülmektedir($X=2.05$).

İlgili Kanun teklifinde, ilköğretime başlama yaşı bir yıl öne (beş yaş = 60 ay) alınmakta ve okul öncesi eğitime vurgu yapılmamaktadır. Yurtiçi ve yurtdışında yapılan bilimsel çalışmaların sonuçları, okul öncesi eğitim almış çocukların, bu eğitimi almamış akranlarına kıyasla hem ilköğretime daha iyi uyum sağladıklarını hem de üst öğrenim basamaklarında daha başarılı olduklarını göstermektedir. Dolayısıyla, genel olarak dünyadaki birçok ülkede en az 72 aylık çocukların ilköğretime başlatılmaları ve ilköğretim öncesinde okul öncesi eğitim uygulamaları bir tesadüf değildir. Kaldı ki; 1983-1985 eğitim-öğretim yıllarında beş yaş çocuklarının ilköğretime alınmalarının denendiği ve bu uygulamanın başarısızlıkla sonuçlandığı da bilinmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı 2012-2012 öğretim

yılında bu uygulamayı 66 – 72 aylık çocukları ilkokula alarak düzeltmiştir.

Araştırma bulguları incelendiğinde sınıf öğretmenlerin 4+4+4 uygulaması konusunda “(72 aylık) öğrencilerin okula başlama yaşı olarak devam etmesine katılma durumunuz” en yüksek aritmetik ortalaya sahip olduklarını göstermektedir. (X=4.19). Bu görüş Külekçi (2013)’in 4+4+4 eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi görüşleri ve Karadeniz (2012)’in Öğretmenlerin 4+4+4 Zorunlu Eğitim Sistemine Ait Görüşleri konulu araştırmasıyla paralellik taşımaktadır. Birleştirilmiş sınıf öğretmenleri de ilkokula başlama yaşının öğrencilerin 66-72 aylık olmasını doğru bulmaktadırlar.

Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin cinsiyetleri ile 4+4+4 eğitim sistemi arasında bayan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılaşma mevcuttur (p= ,049). Bu farklılık bayan öğretmenlerin değişime ve yeniliğe erkek öğretmenlerden daha fazla uyum göstermesi ile açıklanabilir. Sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf değişkeni ile 4+4+4 sistemi arasındaki farklılaşma anlamlı bulunmamıştır.

Mesleki kıdeme göre öğretmenlerin 4+4+4 Anket ortalamasına ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları sıra ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermiştir (p=,027). Farkın kaynağını bulmak için LSD testi yapılmıştır. LSD testi sonuçlarına göre 6-10 ile 16-20 mesleki kıdemleri arasında fark vardır. Sonuç olarak şu önerilerde bulunabilir;

Türkiye’de ve yurtdışında yapılan bilimsel çalışmaların sonuçları, okul öncesi eğitim almış çocukların, bu eğitimi almamış akranlarına kıyasla hem ilköğretime daha iyi uyum sağladıklarını hem de üst öğrenim basamaklarında daha başarılı olduklarını göstermektedir. Dolayısıyla, dünyadaki birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de en az 72 aylık çocukların ilköğretime başlamaları ve okul öncesi eğitim uygulamalarına daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Eğitimde yapılacak yeni düzenlemeler, reformlar, başta siyasi partiler olmak üzere, eğitimciler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, medya vb. tüm toplum kesimleri tarafından yeterince tartışıldıktan sonra olabildiğince geniş bir mutabakat ile yapılmalıdır. İlkokula başlama yaşı konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşleri dikkate alınmalıdır. 4+4+4 Kesintili Eğitim ile ilgili yasa teklifinin henüz kamuoyunca yeterince tartışılmadığı, çok farklı görüşlerin ve eleştirilerin olduğu izlenmektedir. Bu durum ülkemizin geleceği ile ilgili çeşitli kaygıları beraberinde getirmektedir.

Kaynakça

- Bolay, S., İsen, M., Türköne, M., Cafağlı, Z., Erdoğan, İ., Kabasakal, Ö., Yasa, A. (1996). Türk Eğitim Sistemi. Ankara: Alternatif Perspektif.
- Demirel, Ö. (1994). Karşılaştırmalı Eğitim. Ankara: USEM Yayınları.
- Erdoğan, İ. (1997). Çağdaş Eğitim Sistemleri. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

- Erginer, A. (2009). *Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Güçlü, N., & Bayrakçı, M. (2004). "Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi ve Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu". *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 5(2), 51-64.
- Gültekin, M. (1998). *Türkiye ve Avrupa Birliğine Üye Bazı Ülkelerde Zorunlu Eğitim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Karadeniz, C.B. (2012). "Öğretmenlerin 4+4+4 Zorunlu Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri". *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 10(40), 34-53.
- Kılıç, D. (2012). *Eğitim Bilimine Giriş*. (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Küleççi, E. (2013). "4+4+4 Eğitim Sistemi Kapsamında Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 369-377.
- MEB. (2012). "222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun NO: 6287 MEB. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değişmelerine Dair Yönetmelik". *Tebliğler Dergisi*, 60, 2481: 578-584, Ekim 1997.
- M.D.E. (2003). *Michigan Department of Education No Child Left Behind, Adequate Yearly Progress Report*.
- Ültanır, G. (2000). *Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi*. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Yıldırım, M.C. (2010). *Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemlerinin Yönetim Yapısı*. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 567-586.

